

Roma, 1 Ianuarie. Nenorocirea e mare la Reggio. Un vas englezesc a venit eri intr'ajutor, aducând merinde spre a le împărți, dar n'au fost îndestulătoare pentru mulțimea, care de aproape 18 ceasuri nu mâncase nimic. Era o adevărată luptă, ca să smulgă care mai de care mai iute o bucată de carne sau de pâine. Flămânzii se repezeau desperați, ca să prade proviziunile, soldații au fost siliți să respingă pe cei flămânzi cu armele. O femeie nepuțând fi reținută în disperare se aruncă în baioneta unui soldat. De disperare flămânzii au prădat toate vagoanele cu merinde, aflate în gară. Asupra unui învățător, care obținuse pâine pentru școlarii săi s'au tras focuri de pușcă. O fată tânără a stat două zile și două nopți lângă cadavrele părinților ei, până a fost scăpată de marinari. S'a văzut un colonel numai în cămașe, care a desgroat din dărămături cadavrele soției și a copiilor săi. Deținutii scăpați au comis crime oribile; au tăiat morților și răniților degetele spre a le fura inelele.

Roma, 1 Ianuarie. E cu neputință să se dea de pe acuma o descriere amănunțită asupra îngrozitoarei catastrofe din Italia. Pagubele sunt însă enorme. Până acuma sunt socotite la un miliard.

Roma, 1 Ianuarie. Băncile din Roma au adunat 1,000,000 lire pentru victime. În toate orașele au pornit acțiunea de ajutor. Nobilimea și clasele mai bine situate se întrec spre a veni în ajutorul nefericitelor. Banca din Milano a dăruit 10,000 lire. În Veneția s'au strâns 10,000 lire. Ofrande însemnate se trimit de către municipiile orașelor Milano, Florența, Torino etc. »Crucea roșie« a trimis mari cantități de medicamente și material pentru bandajii.

Reggio di Calabria. Afară de Messina a mai fost distrus — precum știm — și orașul Reggio di Calabria, fostul oraș latin Rhegium Iulii. Reggio e așezat pe strâmtărea Messinei în vârful de sud-vest al Italiei; avea 45.000 locuitori, azi nu se știe încă numărul celor rămași în viață. Ceea-ce e mai curios e că Reggio a fost distrus în mai multe rânduri de cutremur și mai cu seamă în 1783. În 1784 a fost reconstruit cu totul pe un plan foarte regulat.

Cele mai înfricoșate cutremure de pământ cari au bătut Europa sunt următoarele:

La anul 19 și 526 după Hristos, pe țărmul mării Mediterane au pierit 120.000 oameni.

1631, în Neapoli, au pierit	3.000 oameni
1692, în Iamaica	3.000 »
1693, în Sicilia	60.000 »
1724, în America de Nord	86.000 »
1755, în Lisabona	60.000 »
1783, în Calabria	30.000 »
1799, în Ecuador	7.000 »
1812, în Caracos	20.000 »
1839 în Martinica	7.000 »
1880, în Chios	4.000 »
1891, în Iaponia	7.000 »
1902, în Mont-Pele	20.000 »
1905, în Calabria	3.000 »
1906, în San-Francisco	11.000 »

Vedem dar că cele mai multe cutremure au fos în Italia și dintre toate cel mai înfricoșat a fost cel de acum

Dela frați la frați.

În urma catastrofei din Italia, d. I. Procopiu, președintele »Sindicatului ziariștilor«, a trimis următoarea depeșă președintelui Asociației pressei italiene la Roma:

»Asociația Pressei române, ecou credincios al sentimentelor tuturor Românilor, adânc mișcată de catastrofa groaznică ce a încercat Italia, ce ni-e atât de scumpă, vă exprimă via parte ce o ia la doliul nobilei națiuni italiene«.

Ziarul »L'Independance Roumaine« a deschis o subscripție în favoarea victimelor cutremurului din Italia.

O asemenea subscripție a deschis și ziarul »Tribuna« din Arad.

Reușita a fost apoi între cele mai bune; cu mult deosebită de aceea pe care a avut-o »Carmen« la primul său concert deacum câteva săptămâni.

Dar pentru scăderea avântului ei uneori, nu cu destul temei poate fi învinuită — și iată pentru ce:

Societățile corale din orașele României și — fiindcă e vorba de ea — societatea »Carmen« nu e formată, cum ar fi societățile similare din Germania de pildă sau chiar din Ardeal, din elemente cari rămân, ci din elemente cari pleacă pentru a chema pe altele în loc. Elemente pentru cari se cere o nouă pregătire, nouă școală, noi pregătiri.

În orașele României încă nu a apărut (sau poate abia a început să apară) categoria aceia de oameni, cari pe lângă funcție, pe lângă negoț, pe lângă meserie sau politică simt trebuința să cânte, dar să cânte nu pentru că sunt tineri sau când sunt tineri, ci pentru-că sufletul lor s'a ridicat la farmecul și nobleța cântecului și nu mai pot fără cântec.

Societățile corale, cele două societăți corale românești mai de seamă din București și în deosebi societatea »Carmen« e formată de obicei din eleve ale conservatorului, cari azi mâne pot termina conservatorul, se risipesc sau se mărită, ca și unele diletante, cari, de cele mai a'eseori, după măritiș se înstreinează de cântec; apoi din studenți, cari după un an doi de activitate muzicală, în București, trec în vre-ua oraș din provincie ca să predea matematicile și greaca sau să pledeze procese. În felul acesta »armen« n'are decât un număr restrâns de membrii statornici pe lângă maestrul Kiriak și casierul (un bas cu barba de episcop).

Societatea »Carmen« e mai mult o școală prin care trec vreme de 3-5 ani școlari, în cea mai mare parte cu o cultură muzicală câștigată înainte de a intra în societate.

Rezultatele străduințelor de azi se vor vedea de bună seamă după mai mulți ani când discipolii maestrului Kiriak vor putea face să fie prețuit, iubit, căutat și cultivat cântecul în toate orașele și târgurile din țară.

Între bucățile religioase și colindele executate Marți seara, unele sunt cunoscute dela »ajunul« trecut: *Plecarea magilor*, *Leagăn verde de mătăsă* a lui Dima, o melodie dulce plină de pace, cu împărecheri surprinzătoare între tenor și sopran — și *Iisus-purc*, cu muzica rusului Tschaikowsky, plină de misticism. Între cele noi mult aplaudate de public au fost apoi *Florile dalbe* armonizate de maestrul Kiriak și *Tatăl nostru* armonizat tot de acelaș, după vechea și frumoasa melodie a lui Anton Pan. Cu multă atenție ascultată și mult aplaudată a fost *In grădina rașului* de A. Bena, — colindă în care se trădează spiritul ardelenesc.

Fără îndoială că partea din urmă și cea mai însemnată a cântecelor populare a plăcut mai mult publicului.

S'au cântat bucăți din Vidu, Dima, T. Popovici, Brediceanu, Kirchner, C. Porumbescu având în trei rânduri ca solist pe d. Căpriță a cărui voce clară și mlădioasă pare că e în adins făcută pentru melodiile populare. D-na Locusteanu-Bonciu de rândul a sta n'a putut fi de față, dar în locu-i d-ra Zaborovski s'a achitat multumitor.

Concertul s'a încheiat cu trei bucăți de ale lui Vidu, poate cele cari au plăcut mai mult în acea seară: *Peste deal* (repetată), *Coasa* (asemenia) și *Negruta*, pe care corul maestrului din Bănat a cântat-o pentru prim dată în 1906, în »Arenele Romane«, stărnind entuziasmul și ropotul de aplauze ale miilor cari se adunaseră să ia parte cu sufelele lor la înfrățirea prin cântec a tuturor societăților corale românești.

R. C.

STIRILE ZILEI.

20 Decembrie v.
Serbarea Popazul. La serbările școlare de astăzi seara corul mixt al bisericii Sf. Nicolae va executa sub conducerea d-lui inv. N. Oancea jup. *Imnosul Crăciunului* (cu solo de alt) cu concursul distinșei d-ne *Maria G. Dima* și *Armasul Bobotezei*, ambele compoziții ale d-lui prof. George Dima. Gimnaziul va fi întreg iluminat cu 1000. Mâine, *Duminecă*, se va ține în biserică Sf. Nicolae, în prețum am anunțat, *Urugi, predică ocazională și un parastas* în

memoria fericitului Ioan Popasu, iar după parastas o *slujbă ocazională la bradul lui Popasu*. După amiază la orele 2 se va face în sala gimnaziului împărțirea hainelor și a chipului fericitului episcop. Pe aceasta ocaziune vor rosti discursuri precedentele comitetului parohial, d-l Dr. V. Saftu și d-na Maria G. *Baiulescu*, presidenta »Reuniunii Femeilor române din Brașov«.

La aceste serbări se invită cu dragoste frățească toți Români din Brașov și împrejurime.

Mișcarea teatrală la noi. D-na Agatha *Bărbescu-Radovici* va da Luni o reprezentațiune teatrală în Timișoara, în vederea căreia se fac mari pregătiri din partea Românilor Timișoreni.

Din *Lugoș* ni se scrie, că directorul artistic al societății noastre teatrale d-l Aurel P. *Bănuțiu* a sosit acolo pentru a conduce repetițiile teatrale cu membrii comitetului filial lugojan. A treia și a patra zi de Crăciun se vor juca comedile »Un leu și un zlot« și »Două lumi«. După sărbătorile Crăciunului trupa artiștilor amatori din Lugoș va da câteva reprezentațiuni cu aceleași piese și în alte două orașele ale comitatului Caraș-Severin.

Al cincilea vlăstar princiar român. La palatul princiar dela Cotroceni — scrie ziarul »Minerva« — se așteaptă dintr'o zi în alta un fericit eveniment. A. S. R. Prințesa Maria va fi mamă pentru a cincea dată. Moașa, care va îngriji pe augusta moștenitoare a Tronului, a și sosit din Rusia. E o eminentă practiciană, care a așezat pe împărăteasa Rusiei, pe marea ducesă Chirillo și pe alte principese înrudite cu principesa noastră. Pe lângă d-l Dr. mamoș C. Cantacuzino a sosit ca ajutor un medic englez Dr. Magge, care a mai azistat pe principesa noastră. Dacă noul născut va fi un principe, va purta numele de Mircea. Iar dacă va fi principesă, se va chema Ileana. Prințesa noastră, cu toate că e cât se poate de sănătoasă, duce acum o viață foarte retrasă, oșind numai din când în când.

Știri școlare. Vacanțele de Crăciun la școlile centrale române din Brașov se încep Marți în 23 Dec. v. la orele 9 dim. și durează până inclusive 7 Ian. 1909 st. v.

La universitatea din Budapesta înscrierile pentru semestrul al doilea se vor face dela 7-18 Ianuarie n. 1909.

Curs pentru analfabeti. Cu bucurie luăm la cunoștință cursul ce s'a deschis Dumineca trecută, 11 (24) Dec. a. c., pentru instruirea analfabeteilor la școala română gr. or. din Scheiu (Tocile). Cursul înființat la stăruința d-lor învățători: I. Suci și Șt. Belindescu, are până acum 9 ascultători; ar fi însă de dorit ca să i-a parte la acest curs toți cari nu știu ceti și scrie.

Muzeul Asociațiunii. Și-au mai rescumpărat felicitările de Anul nou în scopul Muzeului Asociațiunii următorii domni, cărora le exprimăm mulțumita comitetului central. Dr. Ioan Popescu, avocat, și d-na soție, în Turda. Cor. 10. Dr. Eugen Bran, avocat, Teaca, Cor. 10. Dr. Nic. Vecerdea, dirigentul filialei »Albina«, Brașov, Cor. 10. Simeon Popelia, perceptor reg. de dare penz., Radna-veche, Cor. 10. Dr. Ilie Beu, medic, Sibiu, Cor. 5. Iosif Popescu, dir. de bancă, Reghin, Cor. 5. Sever de Barbu, secretar de bancă, Reghin, Cor. 5. Octavian Goga, secretarul Asociațiunii, Sibiu, Cor. 3. Andreiu Vodă, preot, Ormenișul de-câmpie, Cor. 3. Dr. Traian Suci, profesor, Brad, Cor. 3. Ilie Moga, preot și d-na soție Eugenia n. Trif, Săsciori, Cor. 3. Victor Tordășianu, asesor konzistorial, Sibiu, Cor. 1. Eugenia Tordășianu, profesoară, Sibiu, Cor. 1. Romul Simu, inv. i. p., Sibiu, Cor. 2. Suma Cor. 71. Lista precedentă Cor. 73, în total Cor. 144. — Preziulul Asociațiunii.

La redacțiunea »Gazetei Transilvaniei« au sosit încă următoarele contribuiri pentru »Muzeul Asociațiunii« — rescumpărare pentru felicitările de Anul nou: dela d-l Dr. *Vasile Pahone*, avocat în Bistrița 10 (zece) coroane; dela d-l *Iuliu V. Albini* și soția *Elena Pașcu*, din Zlatna 4 (patru) coroane.

Soldatii austro-ungari răniți în Hertegovina. Din Monastir se anunță că la spitălu militar de aci au fost aduși 4 soldați din infanterie, facând parte dintr'o coloană de observațiune, cari ar fi fost răniți într'o ciocnire cu Muntenegrenii. La ministeriul de război din Viena nu s'a primit nici o știre în această privință. Se presupune că soldații ar fi fost răniți prin cădere sau din altă cauză.

Milioane de Monulo-Cardini. Din București se anunță că după ani și ani de judecată, procesul milionelor Monulo-Car-

dini dintre d. Lecca, subdirectorul Creditului financiar, și I. Leposava, a luat sfârșit alături înaintea Curței de apel secția III-a. Curtea a dat câștig de cauză d-lui Lecca, respingând apelul d-lui Leposava, făcut în contra sentinței tribunalului, prin care s'au respins pretențiunile de moștenire ale acestuia din urmă asupra milionelor Cardini.

Alegeri parțiale pentru camera română. Mâne, Duminecă, se vor face alegeri parțiale pentru trei locuri de deputați, colegiul al doilea de cameră. Candidații partidului liberal sunt d-nii Dr. Chr. Bucliu, I. N. Cezărescu și D. Hagi Teodoraky, iar candidații partidului conservator-democrat d-nii N. Fleva, Barbu Păltineanu și Ion Th. Florescu. Ambele partide au desfășurat o mare agitație în vederea acestor alegeri.

Generali în rezervă în armata română au fost înaintați d-nii coloneli i. r.: *Bolleanu* (infanterie), *Budișteanu* (cavalerie), *Koslinski* și *L. Drăgoescu* (artilerie).

Funcționarismul în Ungaria. În anul 1904, numărul funcționarilor publici era de 226,401 pe când în budgetul de pe 1909 sunt trecuți 271,429, deci după patru ani 45.028 de salariați mai mult. Aceștia înghit exact a zecea parte din budgetul întreg, care e de 1555 milioane de coroane. Budgetul Ungariei a fost acum cinci ani de un miliard, de atunci a crescut cu peste 50 la sută.

Atenție în contra unui ministru francez. Din Paris se anunță că un individ a tras alături focuri de revolver în curtea ministerului de interne. Dânsul a fost arestat fără greutate. E Corsican, se numește Benedetti și declară că a tras fără a ochi pe nimeni și fără a voi să atingă pe cineva, și că a voit numai să-și arate nemulțumirea de a vedea că o petițiune a sa a fost respinsă de către ministrul d. Clemenceau. Poliția a constatat că Benedetti a tras în direcția cabinetului ministrului, și că gloanțele au străbătut prin două geamuri ale acestui cabinet.

Flammarion despre cutremurul din Italia. Marele astronom Camille Flammarion, întrebat de un ziarist că ce părere are despre cutremurul din orașul Messina, a spus că după toate probabilitățile și alte cutremure se vor produce în curând, din cauza numeroaselor cratere vulcanice de pe fundul mării din vecinătate. El propune un întreg sistem de sondaje, prin cari s'ar putea neutraliza acțiunea acestor cratere, dar se pare că propunerea lui e mai mult de domeniul fantaziei.

Din cauza marilor zăpezi căzute eri și alături în România s'au împotmolit numeroase linii de căi ferate. Trenurile au sosit eri cu mari întârzieri. După o știre mai nouă circulația a fost restabilită pe toate liniile.

Avis. Din cauza repausului Duminecal va fi deschisă mâne în Cetate, numai farmacia d-lui F. Jekelius.

O specialitate austriacă. Pentru cei ce sufer de stomac se recomandă foloirea pafurilor ver tabelei Seidltz ale lui Moll, ca o doftorie de casă probată ce întărește stomacul și promovează mstuirea. O cutie 2 cor. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll, l feranul curții c. și r. W en l. Tuchlauben 9. În depozit ele din provincie să se ceară espres preparatul Moll, cu marca de scut și subscriere. — (5)

Lămurire.

Șeica-mare, la 14/27 Dec.

(Fine.)

Punctul delicat însă, care a dat prilej fariseului să-și bată pieptul, este faptul că: »actualul preot ortodox român a mers ceva mai departe, n'a admis ca na-și la botezul unui prunc ortodox unițic. Poate fi »om cu mintea sănăt-asă« care vede în această procedură »gândul tăinuit al preotului ortodox român Moruscă de a separa și izola poporeniile săi de cei uniți și poate a-i alipi la »ași nu doar ca să-i facă luterani? — Știe »Veritas« care e rostul și însămnatea nașilor la botez, știe că nașul, care ține pruncul în brațe și rostoste credul, se obligă înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, că va crește pe finul său în sânul bisericii respective, după principiile, învățăturile și normele aceleia, și dacă știe, cum crede D-sa, că un străin de acea biserică va da creșterea religioasă pe care inșiși o propovăduiește? Ori dacă desprețuiește canoanele, temelia bisericii, cum se împacă cu gândul, că aparține unei anumite biserici și de ce nu alteia, ori tuturor sau nici uneia, căci

nesocotind baza unui aşezământ, ai spulberat întregul, de care nu aveai lipsă, pentru că adăpostirea necredinței și a lipsei de conștiință se poate face și sub un tufar, nu e nevoie de o biserică.

Ca preot, care voiesc a susține nevătămată învățătura bisericeii mele, ferită de scâlcierile ce s'au stricat pe vremea din nepriceperea oamenilor, pot fi condamnat din partea unui om fără convingeri religioase, dar a spune că prin aceasta caut să frâng legăturile de consanguinitate, afinitate și conviețuire ce există de secole între poporul compact unit și neunit din Șeica-mare și că în locul bunei înțelegeri, a frăției și păcii de până acum să-mănă zădărnice, ceartă și ură în inimile acestui popor e mai mult decât o neomenie. Știu să-mi dau seamă de legăturile ce există între poporul de ambe confesiuni, și am căutat să susțin aceste legături și aici, prin admiterea că naș onorari a oricui, dar nu voi admite naș propriu pe un luteran, calvin ori chiar unit, cătă vreme sunt preot și mă opresc canoanele, în privința cărora nici odată nu voi cere înviațiunii dela »Veritas«. În drumarea, ca să conștientizez matricula botezaților pentru înviațiunii lăsată de predecesorii mei, rămânând pentru povătuitor, căci tocmai aceasta m'a îndemnat să fac atenți pe credincioșii mei a se feri de a mai aduce ca nași Unguri reformați și Sași luterani precum au fost atâtea cazuri. Iar războiul cu morile de vânt despre »zizanie, ceartă și ură... ce ași sămăna, se desimește categoric prin faptul că la cetirile în formă de șezători literare, ce se fac de mine ori sub conducerea mea, iau bucurosi parte și uniți; chiar la desertarea ce am ținut în 30 Nov. a. c. despre Șaguna, printre credincioșii mei erau și uniți și de altă parte perfectă armonie între noi preoții, ca reprezentanții confesiunilor ne apropiu bine cătră olaltă pentruca mână în mână să împlinim nevoile vieții noastre românești, — deci până acum nu s'a simțit vrajba între Irați, și ne vom feri de ea, de curva nu se caută anume de corespondenții D-Voastre.

Peste tot asupra naționalismului și confesionalismului îmi spuneam cuvântul juvenil într'un articol din »Tel. Rom.« an. 1905 Nr. 110. unde concludam că »sunt doi factori, cari hotărăsc existența unui popor. Ambii lucră spre acelaș scop cu aceiași tărie și deci deopotrivă trebuie cultivată și în aceiași vreme osândeam »aparitiile, cari sub haina confesionalismului ascund păcate neiertate, interese particulare și egoism păcătos...« și sunt consecuent. Iar asupra velleităților ce întămpină zatele noastre cu 2 confesiuni spunem: »Păstra voi cu sfințenie neatinsă învățătura și (bisericeii) mântuitoare și curată credința ei adevărată: nu voi îngădui nerăsplătit atacul, ce s'ar încerca împotriva lor. Nu eu voi ataca, dar lovit nu-mi voi udeca capul, nu mă voi udeca, ci mă voi apăra cu sabia dăului, care este cuvântul lui Dumnezeu, fără lașitate și fără temere, (asă nici prea aspru ori pornit spre răsunare...)« și voi fi consecuent, cu riscul de a mă învinui »că »nu văd mai departe decât lungul nasului« căci sunt conștient că pot împăca așa de bine naționalismul meu sănătos cu confesionalismul, — lăcă vrei să numesc așa faptul, că — probezuesc învățătura dreaptă a bisericeii mele și mă nizuiesc a curăți neghina, mulgând atât a obiceiuri nepotrivate cu lrea noastră și cu sfința bisericeii mele, apt care nu poate jigni decât po cel ce aută nod în papură.

Desfid apoi pe oricare vânător de oșertăciune a ridica acuză așa de gravă împotriva celui ce nu se mai poate apăra, um se spune despre feertatul Ciorugă, are ar fi săvârșit crima de a se alia cu lași împotriva Românilor, căci deși nu unose împrejurările între cari s'a făcut omasarea aici, fiind eu de curând venit, ar judecând după urmele activității sale șesc pe omul conștient de sine și de poziția sa, care a muncit fără preget și cu esințesă pentru binele familiei săi suetești; lăsându-și chiar familia fără înrijirea ce le-o putea da, dar dacă a fost lit, a nu se ostoi până n'a scos la iveală levărul și dreptatea și-a făcut numai dăria dictată de împrejurări. Orgoliul urei ar trebui să-l neliniștească și în moriant.

După ce am hotărângeră că între mine și factorii hotărângeră ai confesiunilor irori de aici există până acum cea mai înă înțelegere, care, după mărturisire, proce, va fi susținută și în viitor, fac ent pe oricare corespondent de reă inștie, că nu-mi pot înștia ne spăla rufele ușa publicului și dacă are vre o nemulmire personală, îi stau la dispoziție pen-

tru a ne lămuri reciproc pe cale privată, căci astfel să le fie memento: cine să-mână vânt, seceră furtună!

Preotul P. Morușca.

Varietăți.

Un nou solu de corespondență.

Direcțiunea poștelor din Franța a admis un nou solu de corespondență, aceea de scrisoare—telegramă.

Se pot trimite din stațiunile poștale, cari au și telegraf, scrisori de cel puțin 50 de cuvinte. Ele pot fi transmise prin firul telefonic între orele 9 și 12 noaptea.

Se plătește o para de cuvânt, deci cel puțin 0,50 bani de scrisoare, care se transmite prin telegraf în aceeași seară în localitatea de destinație. Predarea la domiciliu se face însă ca și pentru scrisori, cu cel dintâi curier poștal.

Pentru cei grăbiți această reformă aduce o mare înlesnire.

Răvașele de dragoste însă, din nefericire, nu se vor putea hazarda ușor pe acest drum, pe jumătate telegrafic, pe jumătate poștal și — pe jumătate secret...

Și la asta direcția poștelor franceze nu s'a gândit...

Limba maimuțelor.

De bunăseamă, că chiar și animalele cele mai inferioare au un mijloc de înțelegere prin mișcări sau sunete diferite, o limbă a lor proprie; cu atât mai mult maimuțele, dela cari avem mândria că ne tragem originea. Mai mulți oameni de știință cu autoritate s'au ocupat cu această problemă a limbei maimuțelor, cari, fără îndoială, au cel mai bogat »vocabular« dintre viețuitoare după om. Intre acești cercetători Metchinkoff, care a obținut, de curând, premiul Nobel, și-a procurat, spre acest scop, o întreagă colonie de tot soiul de maimuțe, pe cari le observă neîncetat. Cu una dintre ele profesorul face încercarea de a o deprinde cu roșirea, cu articulara sunetelor, pe cari le emite; totodată dă lecții pentru limba franceză unui tânăr African. Elevii merg împreună stimulându-se unul pe altul, în lecțiile pe cari profesorul le face paralel.

Profesorul Lavalette a făcut încercări asupra educațiunii intelectuale a maimuțelor.

În urma multor stăruințe pe această cale s'a pătruns de puțința de a cultiva felul de conversație dintre maimuțe astfel, ca să fie deprinse a articola pentru a avea aceia ce se numește »continuitate« în vorbă. De aici ap i și-a format convingerea — care i-a dat mai multă hotărâre de a-și urma cercetările — că și la om tot astfel s'a dezvoltat facultatea vorbirii. În timpurile primitive, când omul trăia numai din vânat și pescuit, a simțit trebuința de a comunica cu tovarășii săi de vânat și pescuit, la început prin semne, apoi prin sunete, iar pe urmă prin gesturi însoțite de sunete. Intre membrii aceluiaș trib s'a stabilit astfel un cod simplu al graiului, care s'a desăvârșit și s'a tot răspândit pentru a ajunge aceia ce numim noi astăzi limbă.

Aceiaș profesor a căutat să-și pună în practică teoriile — și a luat în serviciul său o fetiță inteligentă, care avea să reproducă întocmai toate sunetele și strigătele unui cimpanzeu (maimuța) pe care îl crescuse de mic în bucătărie. Sunetele erau culese și studiate. La un spital a constatat apoi că copii mici când încep să îngâne, câte-un sunet, se înțeleg între ei — gângănesc împreună — și știu să dea gângănirii lor inflexiuni cari traduc gândurile lor cele dintâi. Aceiaș lucru se întâmplă în mod permanent de altfel — la maimuțe.

Acestea sunt concluziile la cari a-junge Lavalette.

Metchinkoff și Roux s'au convins a poi că cimpanzeul are chiar un vocabular foarte restrâns de altfel, vocabular pe care îl cunosc toți cimpanzeii. Nu pot să l desvolte din pricina conformației aparatului bucal și al laringelui.

Și poate că dacă n'ar fi fost aceste lipsuri, s'ar fi dezvoltat craniul și creierii maimuțelor și am putea avea azi în ele un rival, care de-ar putea face să înțelegem ce mici, ce »maimuțoi« — să mi-se ierte cuvântul — suntem noi prin darul minții față de adevărul și înțelegerea adevărată, pe cari noi nu le putem pătrunde.

Profesorul Garner a întreprins să facă pe maimuțe să vorbească. Drept rezultat a ajuns să fixeze unele din regulile

procedului limbei lor. Are până acum un vocabular mai întins în care onomatopeele ocupă locul întâiu. Sunetul chi, spre pildă, represintă, după intonația deosebită, un șir, o gamă întreagă de acte de voință...

M.

Bibliografie.

A apărut:

„Dicționar general al limbei române“ din trecut și de astăzi, cuprinzând: Formele literare cu citațiuni din scriitorii vechi și de astăzi; Formele dispărute azi din limbă, cu indicarea izvoarelor din sec. al XVI-lea—XVIII; Formele populare din tot domeniul daco-român cu indicarea regiunii unde se întrebuințează etimologia cuvintelor, a căror origine e bine stabilită. De I. Aureliu Candrea, Ovid Densusanu. Fasc. I. — București, 1871, editura Socec & Comp. societate anonimă 1909 — Intreaga lucrare va forma un volum de aproape 100 de coale și va apare în fascicule de câte 8—10 coale la intervale de 2—3 luni. Prețul pentru subscribitori 14 lei.

„Compassul Românesc“ de N. I. Fetrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșanu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto

— »Legenda Lunigheilor«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traduce în versuri de N. G. G. Prețul 3 cor. 50 bani plus 3 bani porto.

„P. in Vraja „Dragostei“, nuvele de V. Sile Pop editura M. M. Prețul C 150 plus 10 fieri porto

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejanie“ 2 cor

Guy de Maupassant „Povestiri alese“ traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian „Oga“ „P. z.“ 1 cor.

Zahari Bărsan „Poesi“ 1 cor. 50

Sundu (Altea) „Caroica Plugarului“ — 50 bani

Ioan Adam: „N zintă“ povestiri și „Pe lângă vata“, pi de și glume țărănești. Ambele la 1.50 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 2 Ianuarie. Vorbirile rostite cu ocaziunea felicitărilor de anul nou de către miniștrii ungari au fost ținute în ton foarte diplomatic. Nu s'a făcut nici o declarațiune categorică cu privire la cestiunile dela ordinea zilei, care framântă atât de mult creierii șovinști. Cestiunea fuziunii n'a fost atinsă cu nici un cuvânt nici de Wekerle și nici de Kossuth. În schimb însă ambii miniștrii au recunoscut necesitatea urcării contingentului armatei în presupunerea că postulatele naționale maghiare, cari nu vor atinge unitatea și capacitatea de acțiune a armatei, vor fi împlinite. Cu privire la cestiunea băncii, Wekerle a spus că înainte de toate trebuie să se ajungă la un acord în sânul guvernului ungar. Andrssy a vorbit într'o telegramă mai lungă despre votul plural, care va întâmpina o luptă grea.

Belgrad, 2 Ianuarie. Ministrul de războiu Stepanovici a demisionat. Regele i-a primit demisiunea.

Neapoli, 2 Ianuarie. Ducesa de Aosta a vizitat eri spitalurile mângăind pe cei răniți. Ea a luat cu sine trei orfani și i-a dus în palatul regal. Deasemenea și numeroase dame din nobilime au luat în casele lor spre îngrijire și creștere numeroși orfani.

Roma, 2 Ianuarie. De sub ruinele otelului Trinacia din Messina s'au scos 160 cadavre, între cari se afla 90 englezi și americani, 34 germani și restul de altă naționalitate. Din spitalul din Regio și-au putut salva viața din 230 bolnavi numai 29. De sub zidurile temniței din acelaș oraș s'au scos 200 robi și 8 păzitori.

Roma, 2 Ianuarie. După o știre a ziarului „Tribuna“ numărul victimelor din Reggio se urcă la 20,000. În ținutul, Calabriei și Siciliei au

mai fost distruse de cutremuri încă 20 localități, îngropând sub ruinele lor 7000 oameni.

Roma, 2 Ianuarie. În Messina s'a resimțit alaltăieri un nou cutremur, în urma cărnia s'au prăbușit și ultimele case. Același cutremur s'a resimțit și în Siracuză, producând o panică de nedescris. Pe străzile orașului s'a făcut o procesiune în frunte cu episcopul Bignani.

Roma, 2 Ianuarie. Papa a dăruit pentru cei nenorociți suma de 100,000 lire, regina-văduvă 20,000 și colegiul cardinalilor alte 20,000 lire.

Glume.

Distracție.

Zăpăcilă (Cătă servitoarea lui) — Nu știu când o să mă întorc acasă, dar să faci focul cu o jumătate de ceas înainte d'a veni eu.

Desperare.

Popescu, exasperat:

— Gândește-te mă: soacră-mea nu mai are decât un dinte și ăla este contra mea!

De-ale amoreziților.

— Un cuvânt, numai un cuvânt dela tine, fermecătoare adorată, și plec fericit.

— Da?... Uite, îți spun trei: »ești un prost.« — »Ref.«

POȘTA REDACȚIUNELI.

D-lor D. I. E. în Zalău și T. B. în Vidra de jos Regretăm, dar anulăți de logodnă netipărite nu publicăm din principiu.

Carti noi

Din »Biblioteca românească enciclopedică Socec« a apărut:

No. 1. Em. Gârleanu 1877 Schițe d'u războiului 30 ban.

No. 2. Al. Odobescu »Poeziile Văcăreștilor« 30 bani.

No. 3. A. Arcon »Morărița« trad. de N. Bănescu 20 bani.

No. 4. Ion Dragosav »Facerea Lumii« 30 b. n.

No. 5. Corneliu Moldovan »Poezii« 30 bani.

No. 6. »Antigona lui S. foulec trad. de M. H. I. Dragomirescu 30 bani.

No. 7. Halma »O mie și una de noapți« 30 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu

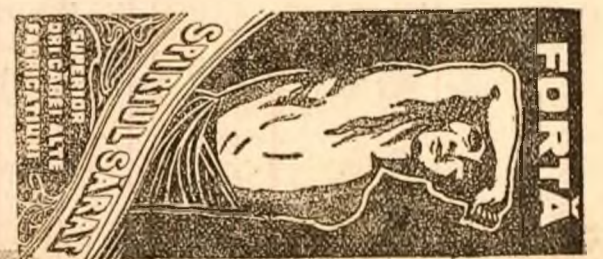
Redactor responsabil: Victor Branișcu

Julius Meinl

Import de cafea

Brasov
Tergulu Inului 31-33.

* A se vedea Cuvântul dela introducere lev. Teol." a. c. Nr. 7—8.

GEORGE BUCĂ
croitor bărbătesc,
Braşov, Strada Orfanilor Nr. 7.
Confectionează:
Costume moderne.
Fason elegant.
Depozit de
Stofe veritabile eng'ezeşti.

H. Kleverkaus
Braşov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ ŞI CĂRNĂTĂRIE (Selcher)
pus în mişcare cu motor
Recomandă: Şuncă prima calitate limbi afumate, salmă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebită specialitate de cărnaţi cu hrean, aşă numiţi Krenwürstel.
Comandele se execută prompt şi se expediază cu poştă ori şi unde.
Preţuri curente la cerere se trimit gratis.

MARE

vânzare de Crăciun!

Preţuri de ocazie!

Despărţământul pentru Dame:	Despărţământul pt. bărbaţi:
Falton scurt de postav, de iarnă K 16.—	Costume de Chevio şi Camgarn K 21.—
Balton scurt de postav, de iarnă " 20.—	Baltoane de iarnă " 22.—
Balton cu plus presat " 25.—	Baltoane de iarnă scurte " 16.—
Balton cu plus de mătase " 45.—	Baltoane ulster " 20.—
Balton cu blana " 60.—	Costum fin " 15.—
Mantala de teatru " 40.—	Balton de iarnă fin " 16.—
Costume " 26.—	Costum de copii " 7.—
Rochi singuratic " 10.—	Balton de iarnă de copii " 10.—
Balton de copii " 12.—	Bunde pentru oraş " 80.—
Mantala de copii " 10.—	Bunde de voiej " 50.—
Bluse de flanela " 4.—	Balton scurt blanit " 26.—
Bluse de catifea " 10.—	Pantaloni de bărbaţi " 6.—
Capoate de flauela " 12.—	Pantaloni de băieţi " 4 50
Bea colier " 5.—	Pantaloni de copii " 3 50

Magazinul de haine J. ASCHER
Braşov, Târgu Inului Nr. 26.
Preţuri fixe. 437.9—10. **Telefon 339.**

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă biruifacere pentru Dame, se poate conserva şi cultiva folosind
CORSET GRADEFRONT
care este comod şi modern.
se capătă după măsură sau gata numai în
MAG. ZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confectionare de corsete specialitate
BRAŞOV, Strada Vămei Nr. 21

N. GRĂDINAR,
BRĂŞOV Strada neagră Nr. 1.
Recomandă:
Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
" " " " " 4—
" " " " " 4-80
Liqueruri fine Rum Jamaica, Iava C ba. Diferite soiuri de Cognac
în buteli, şi tot felul de mărfuri de băcănie.

WILHELM SCHMIDTS,
Frauzelărie fină şi de lux.
Brutărie, Vânzare de făină.
Braşov, Str. Apei 3, Str. Hirscher 2.
In fie care zi se capătă de 3 o i franceze pro spete, şi pâine de casă.
Pâine neagră Graham proasă a.
C. zoznaci şi Pizmeti proaspeţi în fie-care zi.
La toate expoziţiile unde au luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preţ. La expoziţia din Bucureşti din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

In fiecare zi:
Krenwürstel proaspeţi.
Şuncă excelentă.
Costiţe de porc fierte şi nefierte.
Cele mai fine
Cărnuri afumate (meze-uri)
se capătă la
H. G. ZEICNER,
Braşov, Strada Hirscher.

Maşine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
maşine de cusut. Soc. pe acţii, Braşov, Strada Porţii nr. 23. A se observa marca fabricii înregistrată.

In fie-care zi se află: **Krenwürstel proaspeţi. — Şuncă excelentă. — Costiţe de porc, fierte şi nefierte — Cele mai fine cărnuri afumate,**
la
KAMNER & JIRKOFSKY,
fabricanţi de cărnăţarie, Braşov, Târgul Inului No. 2.
Sed şuni cu poştă in fie-care zi.

Cel mai nou dispozit de mobile
BRAŞOV, Strada Hirscher 7
(in casele lui DAM... N)
cu preţurile cele mai ieftine.
Solid şi elegant lucrute. — Se va avea în durabilitatea. — Atelier de tapişer propriu. Lucrări noi şi reparaţiuni prompt şi curant

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuare durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai ce bicele la stomac şi pântere, în contra căroicilor şi aericii a stomac, constipaţiei cronice, suterinji de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor şi a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest remediu în casa o răsunătoare, ca creşea mieren de mai multe deceni înecce. Preţul unei cutii originale sigilate Corone 2 — Fa încaşi se vor urni ari pe cale juducătorască.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire şi cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul şi sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebite prin tras (troist), atină durerile de şoldină şi reumatism şi a altor urmasi de răcă A. —
Preţul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii şi Dame fabricat după metdul cel mai nou, pentru cultivarea raţională a pelcii, cu deosebite pentru copii şi adulţi. — Preţul unei bucaţi cor. —40 h. Cinci bucaţi cor. 1.80
— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —
Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 a. şi rez. turnisor al curţii imperiale.
— Comande din pravină se efectuează zilnic prin rambursă postală —
La deposite se se ceta anumit preparatele provădute cu iscăitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Braşov: la d-nii farmacişti **Ferd. Jekelius, Victor Roth** şi en gros la **D. Eremus Nepuşii**

Atragem atenţiunea fiecăruia

ca dacă tuşeşte, e răgosit, cu fligma, n'are poftă, a-sudă noaptea, se simte slab, abătut, sau la carve din familie vede asta, — să-şi aducă în taia
Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY
care împedecă lăptrea răului.

Sirupul de miere de teiu a lui ÖRKÉNY

intrec toate leacurile de acest fel. Linişteşte tusea, încetă s'niiparea de sânge, topeşte muna al fligma, îmbunătăteşte pofta — încetă neplacuta asudare de noaptea. La expoziţi eng'eză a fost distins cu medalia de aur! O sticlă de 3 cor., o sticlă mare 5 cor., şi 3 sticle mari franco 15 cor. Le expediază după trimiterea b'ntor munte ori rambursă.

Apotea „Apostol” a lui Örkény
Bud posta. Jozsef-köút 64 (Depozit 51)
143.9—1.

KERTSCH FRIGYES sen.
Agentura pentru mijlocirea de vânzări de case şi pământuri.
BRAŞOV, Strada Neagră Nr. 4.
100 2000 jugăre resp. şi 3000 de jugăre de pământ la loc şes (impreună cu toate cele economice aparţinătoare) în a toate de case ferată sunt de d'it în arandă pe mai multă an în comitate. Tri-căune, Odr-heiu, Târnava-mare, Tâd -Arşes, Arad, Fuză aş şi Cluj

Maşine de cusut
şi partite or constitutive,
fabricat indigen şi din streinatate
se ca să a în rat-farte fine şi solid
cu preţuri foarte ieftine la
Michael Mooser,
39. Braşov, Strada Porţii 39.

In decursul facerei **Inventarului** se vor vinde in luna lui Ianuarie:
Stofe de rochii, Barchente, diverse albituri şi bluze
cu preţuri scăzute la firma **KIRÁLY LAJOS,** Strada Vămiei Nr. 19.